

Ošetřování a obnovy travních porostů

Proč obnovovat a přisévat travní porosty ?

➤ *Vyplatí se sekat vysílené travní porosty ?*

- Zlepšení kvality píče
- Výrazné zvýšení výnosu
- Omezování plevelných – nežádoucích a jedovatých druhů

Prohlídka stavu porostů

- Po suchých letech došlo k výraznému prořidnutí travních porostů, trávy za sucha nemohou růst, zvýhodněn je jetel plazivý, po srážkových letech nastoupily plevely ...
- Podíl vytrvalých druhů trav ovlivní regenerační schopnost porostu
- Podíl vzcházejících plevelů a vzrostlých rostlin vytrvalých plevelů
- – jak proti nim zasáhnout
- Posouzení stáří porostu, vysílení vytrvalých produkčních druhů trav
- - obnovit, nebo přiset

Prohlídka stavu porostů

Prohlídka stavu porostů

Trávy po vy

... a začnou se objevovat plevele

Prohlídka stavu porostů

Po srážkách, se podíl bylin, většinou plevelů, velmi výrazně zvýší

S příchod

Jednou z příčin špatného stavu porostů je nízká suchovzdornost některých druhů

Druhy náročné na dostatek vláhy

- **Mätonohy** - vyžadují častější srážky
- **Psiarka lúčna** – tráva vlhkých luk, snáší vysokou hladinu podzemní vody a záplavy (regenerují)
- **Timotejka lúčna** – má vyšší požadavky na vláhu, roste ve vlhkých podmínkách (regenerují)

Trávy lépe odolávající suchu

Lipnica lúčna

Je možné podpořit suchovzdornost travního porostu?

„Dobrá louka není pestrá, nýbrž zelená, bujná, husté trsy travin půdu úplně překrývají. Louky žluté, červené a bílé, jež se podobají pestrému koberci a líbí se básníkům a měšťákům, hospodáři ke cti sloužiti nemohou a nebudou. Všechny pestře kvetoucí rostliny, hlavně žlutě kvetoucí, jsou plevel, často velmi škodlivý, protože jedovatý.“

Edvard Reich, 1907

Zaplevelení není jen vlivem sucha ...

Nežádoucí byliny v travních porostech

Љubovníky, ťtiavy, pichliače, kotůč polný, púpavy ...

Obnova travních porostů

Po orbě

- na zatravněné orné půdě
- údolní nezaplavované louky
- louky na mírných svazích
- pozemky bez kamenů, s kvalitní půdou

Bezorebně

- na kamenitějších a svažitéjších půdách
- po několikanásobném diskování/podmítce
NEBO
do nezpracované půdy strojem pro přísevy TTP
popř. bezorebným strojem

Provzdušnění zhutněných luční porostů nebo pastvin před obnovou

HEKTORI
Hloubk
před o

Termíny obnovy travních porostů

- **Pozdně letní termín** – záleží na použité směsi:
  - jetelovinotravní směsi zakládat od poloviny srpna do začátku září, aby jeteloviny dokázaly do prvních silnějších mrazů vytvořit přízemní růžici, schopnou přezimování
  - travní směsi (na seno) bez jetelů nebo s jen plazivým jetelem je možné vysévat do konce září nebo i v říjnu
  - vysévají se zásadně bez krycí plodiny
- **Jarní termíny** – dříve běžné, mohou utrpět brzkým nástupem letních teplot:
  - v čisté kultuře i do krycích plodin
  - jednou z krycích plodin je jílek jednoletý (5 kg/ha). Výhodou je sklizeň travní siláže již v roce založení, a společný výsev se směsí
  - krycí plodiny jako obiloviny, hrách nebo LOS vyžadují samostatný výsev předem, důležitá je včasná sklizeň, aby nedošlo k potlačení podsevu

Příprava pozemku před výsevem lučního/pastevního porostu

- **závisí na předchozím zpracování původního drnu**
  - pokud umožňují půdní podmínky rozorání drnu, po předchozím rozdiskování a vyhnojení, je možné použít k přípravě půdy i **kompaktor s radličkami** bez obav, že bude vytahovat na povrch zbytky drnu nebo hnoje
  - Na mělkých a kamenitých, popř. svažitéjších pozemcích po několikanásobném diskování je nejvhodnějším strojem secí kombinace nebo samostatně použité **rotační brány**, které zbytky nerozložených drnů rozpracují tak, aby neproblematizovaly setí a vzcházení vysetého porostu
- **závisí také zakládání do krycí plodiny nebo v čisté kultuře**
  - Při výsevu do obiloviny, hrachu nebo LOS je potřebná hlubší příprava půdy

Výsev travní nebo jetelotravní směsi

- **Hloubka setí** se vždy přizpůsobuje nejcitlivějšímu druhu ve směsi, zpravidla také s nejdrobnějším semenem
  - bývají to jeteloviny, lipnice, bojínky
  - hloubka setí nesmí překročit **1,5 – 2 cm**
- Při výsevu směsi s rozdílnou velikostí semen se do zásobní skříně plní osivo na max 2,5 – 3 ha, po výsevu 2 ha se zbylé osivo promíchá a doplní na další 2 ha, aby se drobnější a těžší semena co nejméně setřepala dospod
- Při setí strojem, jehož součástí není válec nebo pneumatikový pěch k utužení povrchu, popř. byly vyneseny na povrch menší kameny, je po výsevu nutné zaválet pozemek nejlépe Cambridgeskými válci
- Na směsi travní a se semeny osinatých druhů („lehkých trav“) je nutné použít secí stroje s hrotovým výsevním ústrojím – pneumatickými stroji vysévat jen dobře sypatelné směsi

Příklad směsi pro obnovu louky v CHKO, připravovaná v HŽ

Název směsi	
Luční směs speciální bez Fl a tetraploidů do chráněných území	<i>Bojín</i>
	<i>Jílek</i>
	<i>Kost</i>
	<i>Lipn</i>
	<i>Psár</i>
	<i>Jete</i>
	<i>kost</i>
	<i>Štír</i>
	<i>Jete</i>

Příklad směsi pro obnovu pastviny v CHKO, připravovaná v HŽ

Název směsi

**Pastevní směs
speciální**

bez Fl a tetraploidů
do chráněných území

Směsi do chráněných území sestavované na zvl. přání

- s ohledem na vlhkostí poměry stanoviště
- z druhů, které se v místě běžně vyskytují
- s přidáním regionální směsi – je-li k sehnání
  - přimíchání do směsi odrůd
  - **samostatné rozmetání rozmetadlem před výsevem**

Příklady secích strojů s hrotovým secím ústrojím

Příklady secích strojů s hrotovým secím ústrojím

Mechanický secí stroj Cataya

Ošetřování a osekávání po vzejití a odnožování nově vysetého porostu

- Při odpočívání vyšší s obrůsta naasim
- Mj. po
- Důležit vlhčích seči v zvířaty
- Budou sklidit příkrm

Ošetřování nově založených pastevních porostů

- Smykování poškozených míst po divočáci

- následně přiválení

- První seč ke konzervaci

- Druhá seč ke konzervaci, nebo pastva

- Osekávání okrajů, pod ohradníky

- Osekávání nedopasků, smykání po ukončení pastvy

Ošetřování pastevních porostů

- Smykování
- Přihnojování ? Spíš až na podzim

- Osekávání nedopasků, za sucha uvadlých, nemocných (rzivých) listů a sterilních výhonů

- Osekávání okrajů, pod ohradníky

- Osekávání nedopasků, smykání po ukončení pastvy

Bezrebná obnova travních porostů

- údolní zaplavované louky
  - na kamenitějších a svažitéjších půdách
  - po několikanásobném diskování/podmítce
- NEBO**
- do nezpracované půdy bezorebným strojem pro přísevy TTP

Provzdušnění zhutnělých luční porostů nebo pastvin

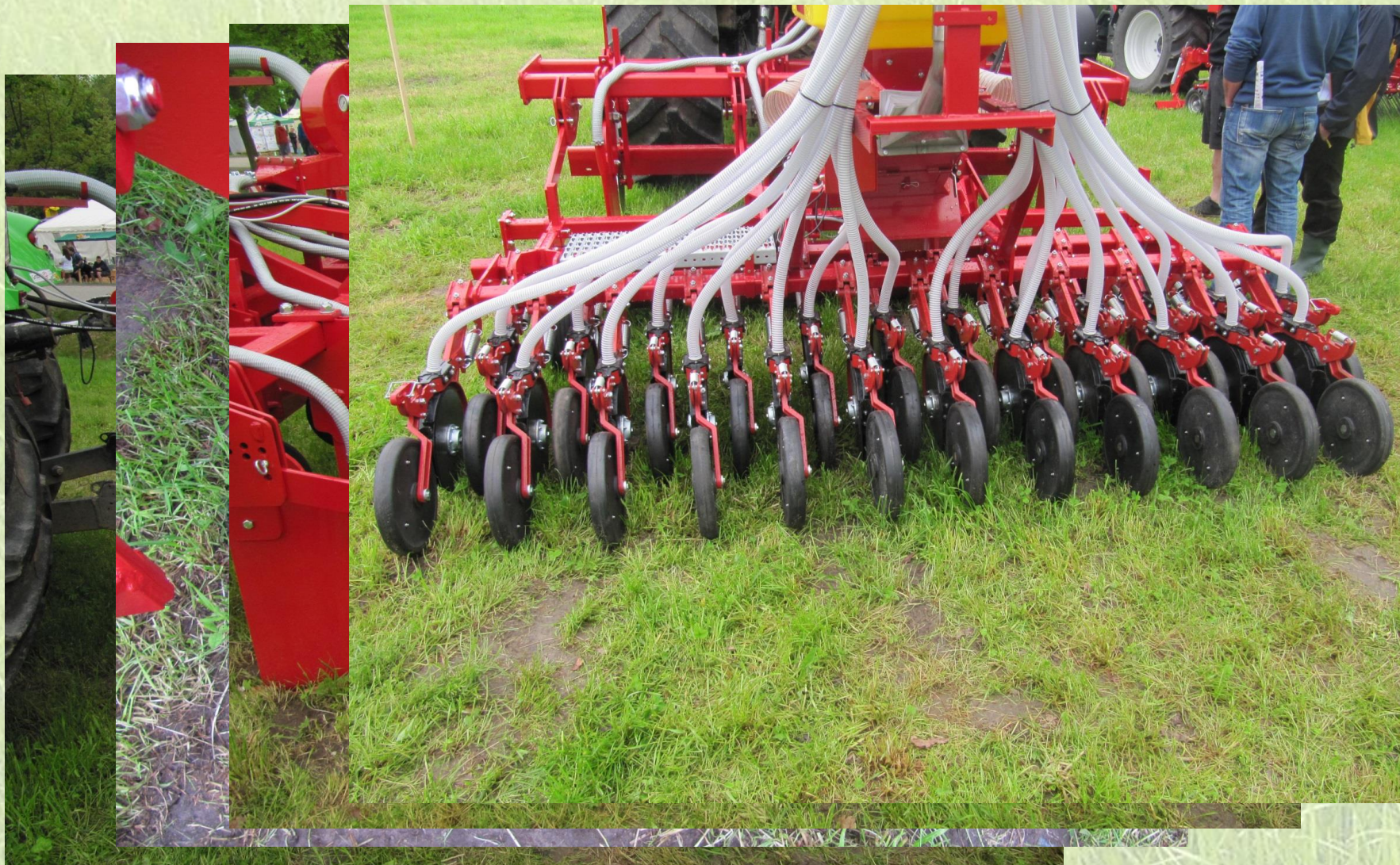
Válec
Golem Aerator
z SMS Rokycany

Provzdušnění zhutněných travních porostů, také před přísevem

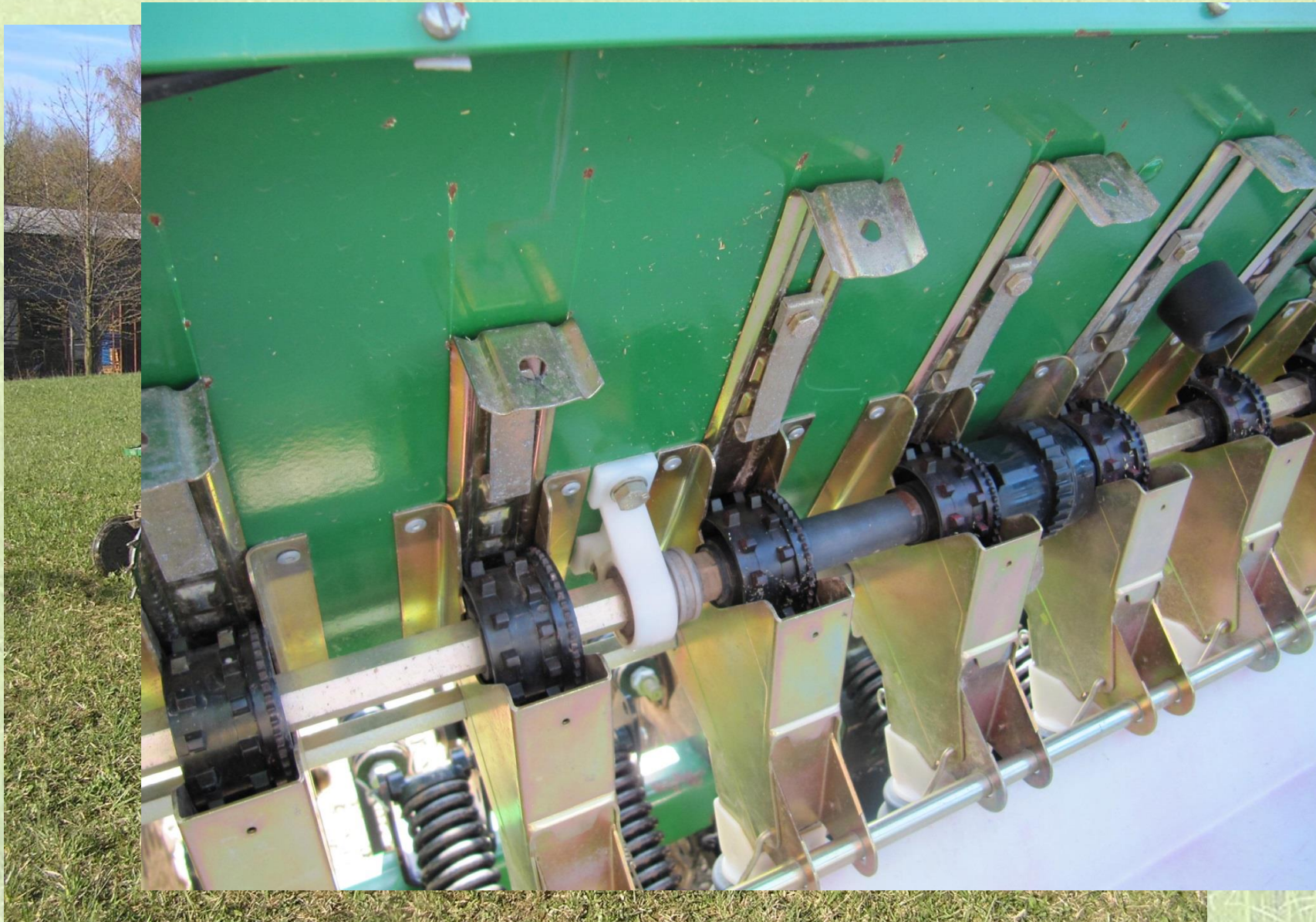
Provzdušnění zhutnělých luční porostů, nebo pastvin současně s přísevem

Diskové stroje pro bezorebné obnovyTTP

Diskové stroje pro bezorebné obnovy TTP

Diskové stroje pro přísevy do TTP

Novější stroje pro přísevy a obnovy porostů

**Modernizované
STP 300**

V poloprovozních pokusech se prověřil výsev porostů vojtěskotrav s využitím dvou výsevních skříní na STP 302 L

Cílem je dosáhnout vzcházení vojtěšky s omezením konkurence trav při odděleném výsevu vojtěšky do samostatného řádku

- 1 řádek vojtěšky – 1 řádek trávy
- 2 řádky vojtěšky – 1 řádek trávy

➤ VÚP Troubsko a AF MU

Modernizované STP 300 → Ripper 302L

Použití pro bezorebný výsev vojtěškotrávy - odděleně travní komponent a vojtěšku

**Modernizované
STP 300 → Ripper 302L**

Porosty mírně poškozené nebo lokálně rozryté

- Posmykovat, rozvláčet, přiset - třebas i povrchově - a **zaválet**

Srovnání rozryté louky, jedna z možností od Agrotrans Otice

Srovnání a přísev rozryté louky v jednom přejezdu

Srovnání a přísev rozryté louky v jednom přejezdu

Důsledným ošetřováním prodloužíme životnost a udržíme dobrou kondici porostu

- ❖ **Luční porosty** - důležité je jarní vláčení
  - válení jen když je nutné nebo urovnat rozjezdě

- **Vyvláčení stařiny podpoří odnožování**
  - vytvoří se prostor v porostu
  - odnože potřebují světlo
  - provzdušněním se omezí výskyt houbových chorob a mechů

Jarní ošetřování travních porostů

❖ Pástevní porosty

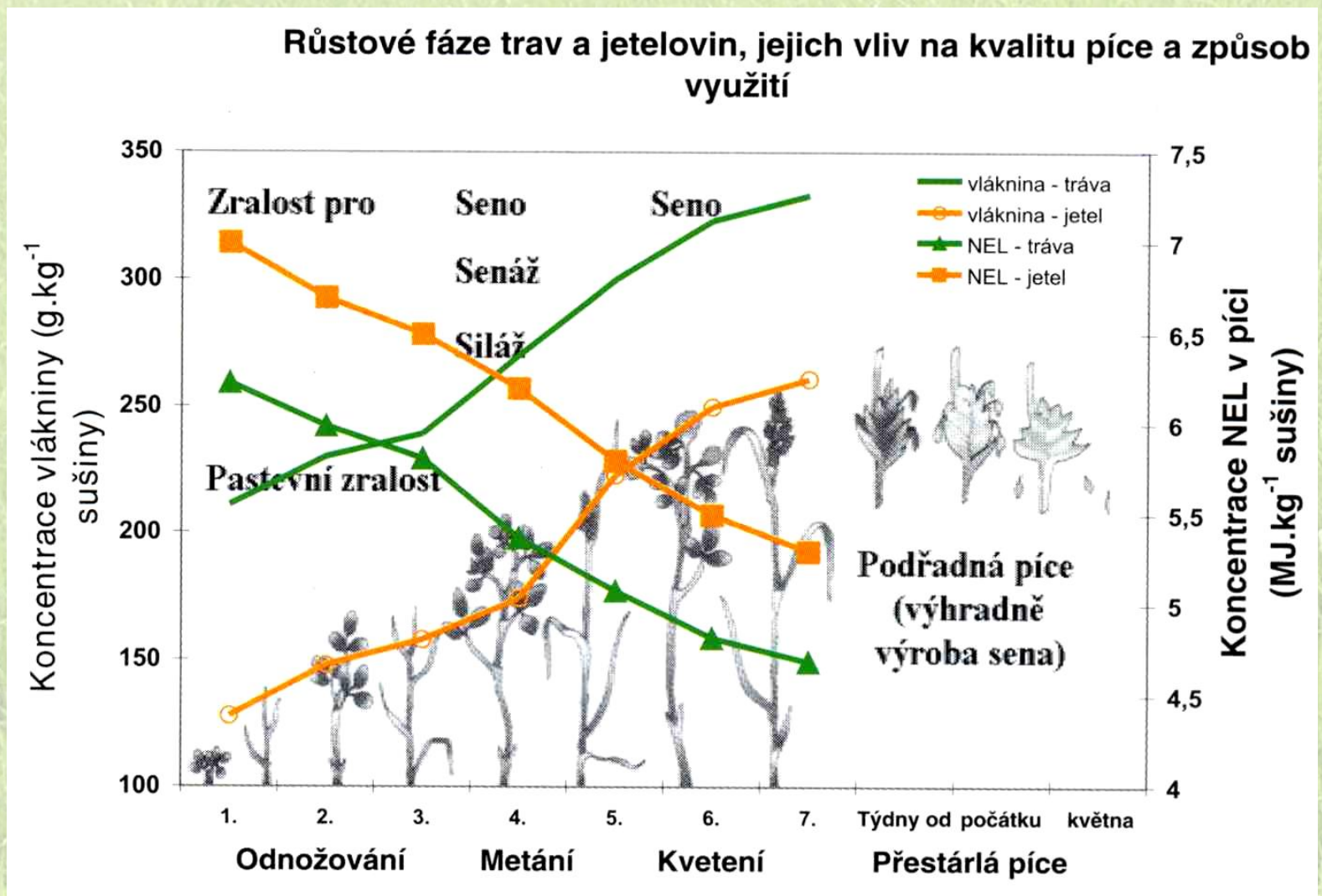
- zásadně smykovat, vláčet jen před přísevem
- po **dvou** - třech letech sklízet 1. seč
- jen spásat jinak neošetřovatelné porosty (*draha*)
- **osekávat** nedopasky, ihned po spasení, na vyšší strniště, mulčovat až na podzim

Kvalitu píce ovlivňuje:

- složení směsi, druhová skladby porostu
- Termín sklizně
- Použitá sklizňová technika a její seřízení
- Pečlivost konzervace

Termíny sklizní

Opravdu budou louky pěkné,
když se budou sekat
koncem července nebo v srpnu?

Chovatel v 21. století nemusí mít
pro svá stáda kvalitní krmení?

■ Co jsme psali před 90 lety

ČESKOSLOVENSKÝ ZEMĚDĚLEC.

Redakce Praha II. Václavské
Ústřední ilustrovaný týdeník pro veškeré zemědělství
Administrace Praha II. Václavské

Kdy se má sekat louka

Hodnota sena a jeho zpeněžení jsou závislé jednak na době posečení a jednak na usušení. Přitom setkááme se s chybami, a to že louka poseče se příliš časně, neb zase příliš pozdě. Seče-li se příliš časně, kdy traviny značně rostou, dostaneme sice seno velmi vydatné, ale je jej málo, a naopak seče-li se příliš pozdě, kdy činnost rostlin začíná směřovat k vytvoření semene a rostliny dozrávají, nabudeme sice nejvíce sena, ale hodnoty špatné, dřevnaté. Nejlepší doba pro sečení je ta, kdy lze docílit sice nejvíce hmoty zelené, ale kdy také jakost a zažitelnost její je největší. Podle kostřavy luční, která je na každé dobré louce, se dá doba sekání stanovit. Ta nejvhodnější je tehdy, když je kostřava hromadně v květu. Pravda jest, že doba květu jednotlivých trav protahuje se na osm až deset týdnů a též počasí zde má velký vliv. Proto nebereme ohled na všechny trávy, ani na, ty které nejdříve kvetou (psárka, tomka vonná), ani na pozdě kvetoucí, nýbrž bereme v úvahu nejlepší luční trávy (řílek francouzský, srha laločnatá, lipnice luční aj.) a podle jejich květu řídíme senoseč. Všeobecně platí zásada, kositi louky, kdy většina trav je v květu.

(Z článku Sečení luk a senoseč v Československý zemědělec č. 29, 19. července; 1929)

Přihnojování statkovými hnojivy

ale takovým způsobem ??

Ukázky lučních směsí

Kvalita píče lučních směsí, zásev 2015, skl. 2017

Druhý už.rok, a současně třetí z *pětiletky* suchých vegetačních období

SMĚSI PRO TTP – luční směsi

Psárková luční směs do vlhkých podmínek

Doba využívání: vytr
minimálně n

Název směsi	
	<i>Festulo</i>
	<i>Festulo</i>
	<i>Kostřav</i>
Luční směs	<i>Bojínek</i>
do vlhka	<i>Jílek vy</i>
MEADOWMAX 1	<i>Lipnice</i>
psárková	<i>Jetel pl</i>
	<i>Psárka</i>
	<i>Jetel lu</i>

Typická údolní louka,
povodí Radbuzy

SMĚSI PRO TTP – luční směsi

Ovsíková luční směs do velmi suchých podmínek

Doba využívání: vytrvalá
minimálně na 5 a

Název sr
Luční s
do velmi su
podmín
MEADOWN
ovsíkov

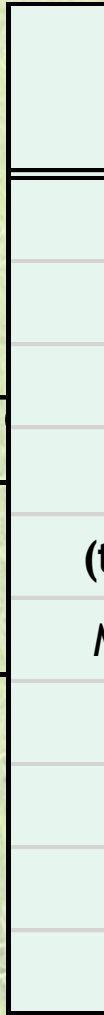
Ovsíková louka M – 2 v pátém užitkovém roce
v první polovině května, Damnov okr. Tachov

SMĚSI PRO TTP – luční směsi

Kostřavová luční směs i do suchých podmínek

Doba využívání:

minimálně

3. užitkový rok, konec září, Mrákov

SMĚSI PRO TTP – pastervní směsi

Dočasná pastervní jílková směs

Doba využívání: dočasná jílková intenzivní pastervní směs pro dojnice, na 3 užitkové roky, poté je nutné ji přiset nebo obnovit

Název směsi

Termíny výsevu:
- na jaře do krycí plodiny jílku jednoletého,
- v srpnu do počátku září bez krycí plodiny

GRAZEMAX 1

Jilek vy

Festulo

Jetel lu

Jetel plazivý

Klondike

5

SMĚSI PRO TTP – pastervní směsi

Intenzivní vytrvalá pastervní směs

Doba využívaní: vytrvalá intenzivní pastervní směs,

minimální
Do humna

Název směsi	Složení směsi			dopor.
	druh	odrůda	%	výsev
	<i>Bojínek luční</i>	Cavalet, Lema	10	
	<i>Festulolium kostřavovité</i>	Mahulena	13	
	<i>Festulolium kostřavovité</i>	Fojtan, Hipast	12	
	<i>ílek vytrvalý (2n)</i>	Donner, Fabiola	12	
	<i>ílek vytrvalý (4n)</i>	Jaran, Kertak, Kentaur	15	40kg/ha
	<i>ipnice luční</i>	Slezanka	8	
	<i>Kostřava luční</i>	Hyperbola, Kolumbus	10	
	<i>Kostřava červerná</i>	Gondolin	5	
	<i>Jetel luční (4n)</i>	Vesna, Hammon	10	
	<i>Štírovník růžkatý</i>	Leo	2	
	<i>Jetel plazivý</i>	Klondike	3	

Termíny výsevu:

- na jaře do krycí plodiny jílku jednoletého,
- v srpnu do počátku září bez krycí plodiny

SMĚSI PRO TTP – pastervní směsi

Intenzivní vytrvalá pastervní směs do suchých podmínek

Doba využívání: vytr
minimál

Termíny výsev
- na jaře do kr
jednoletého,
- v srpnu do po
bez krycí plo

Tentýž porost po třetí seči v roce zásevu 2.11. 2023

SMĚSI PRO TTP – pastervní směsi

Vytrvalá pastervní směs bez jetele lučního

Doba využívání: vytrvalá pastervní směs,
minimálně na 5 a více užitkových let.

Název směsi	Složení směsi			dopor.
	druh	odrůda	%	výsev
Vytrvalá pastervní směs bez jetele lučního COVERMAX 1 i pro ovce	<i>Festulolium kostřavovité</i>	Fojtan, Hipast	25	30 kg/ha
	<i>Kostřava luční</i>	Hyperbola, Kolumbus	10	
	<i>Jílek vytrvalý (2n)</i>	Fabiola	13	
	<i>Lipnice luční</i>	Slezanka	13	
	<i>Jílek vytrvalý (4n)</i>	Kentaur	7	
	<i>Bojínek luční</i>	Cavalet, Lema	15	
	<i>Kostřava červená</i>	Gondolin	10	
	<i>Štírovník růžkatý</i>	Leo	3	
	<i>Jetel plazivý</i>	Klondike, Rivendel	4	

Termíny výsevu
- na jaře do kry
jednoletého,
- od srpna do p
bez krycí ploch

SMĚSI PRO TTP – pastervní směsi

Vytrvalá pastervní směs pro koně bez jetelovin

Doba využívání: vytrvalá pastervní směs,
minimálně na 5 a více užitkových let.

Název směsi	Složení směsi			dopor.
	druh	odrůda	%	výsev
Ter - n je - o p b		<i>Bojínek luční</i>	Cavalet, Lema	40kg/ha
	Pastervní směs pro	<i>Jílek vytrvalý (2n)</i>	Fabiola, Donner	
	koně	<i>Jílek vytrvalý (4n)</i>	Kentaur	
	HORSEMAX	<i>Festulolium kostřavovité</i>	Fojtan, Hipast	
	bez jetelovin	<i>Kostřava luční</i>	Hyperbola, Kolumbus	
		<i>Kostřava červená</i>	Gondolin	
		<i>Lipnice luční</i>	Slezanka	

SMĚSI PRO TTP – luční směsi na seno i na zeleno

Méně vzrůstná luční směs pro malochovatele

Doba využívání: vytrvalá luční směs bez jetele
lučního, minimálně
na 5 a více užitkových let.
Vhodná i do sadů k vypásání

3. užitkový rok

Název směsi	Složení směsi			dopor.
	druh	odrůda	%	výsev
Vytrvalá luční směs LOUKA 4 na seno i na zeleno pro zahrádkáře i do vypásaných sadů	<i>Festulolium kostřavovité</i>	Fojtan	25	min. 35 kg/ha
	<i>Jetel plazivý</i>	Klondike, Rivendel	5	
	<i>Jílek vytrvalý (2n)</i>	Fabiola	10	
	<i>Lipnice luční</i>	Balin	15	
	<i>Jílek vytrvalý (4n)</i>	Kentaur	10	
	<i>Bojínek luční</i>	Cavalet, Lema	15	
	<i>Kostřava červená</i>	Gondolin	5	
	<i>Kostřava luční</i>	Hyperbola, Kolumbus	15	

SMĚSI PRO TTP – luční směsi na seno

Psárková luční směs do vlhčích podmínek

Doba využívání: vytrvalá luční směs, minimálně
na 5 a více užitkových letC

3. užitkový rok

Název směsi	Složení směsi			dopor.
	druh	odrůda	%	výsev
LOUKA 5 Luční směs bez jetele lučního k výrobě sena i pro koně do vlhčích podmínek	<i>Festulolium kostřavovité</i>	Hykor, Felina	20	35 kg/ha
	<i>Festulolium kostřavovité</i>	Mahulena	15	
	<i>psárka luční</i>	Vulpina	10	
	<i>Kostřava červená</i>	Gondolin	5	
	<i>bojínek luční</i>	Cavalet, Lema	20	
	<i>Jílek vytrvalý 4n</i>	Jaran	10	
	<i>Lipnice luční</i>	Balin	15	
	<i>Jetel plazivý</i>	Klondike	5	
	<i>Štírovník růžkatý</i>	Leo	2	
	<i>Jetel plazivý</i>	Klondike, Rivendel	3	

SMĚSI PRO TTP – luční směsi na seno

Kostřavová luční směs do sušších podmínek

Doba využívání: vytrvalá luční směs, minimálně
na 5 a více užitkových let

3. užitkový rok

Název směsi	Složení směsi			dopor.
	druh	odrůda	%	výsev
LOUKA 6 Luční směs bez jetele lučního k výrobě sena i pro koně do sušších podmínek	<i>Festulolium kostřavovité</i>	Hykor, Felina	20	35 kg/ha
	<i>Festulolium kostřavovité</i>	Mahulena	20	
	<i>Kostřava rákosovitá</i>	Kora	10	
	<i>Kostřava červená</i>	Gondolin	5	
	<i>bojínek luční</i>	Cavalet, Lema	10	
	<i>Kostřava luční</i>	Hyperbola, Kolumbu	10	
	<i>Jílek vytrvalý 4n</i>	Jaran	10	
	<i>Lipnice luční</i>	Balin	10	
	<i>Štírovník růžkatý</i>	Leo	2	
	<i>Jetel plazivý</i>	Klondike	3	

SMĚSI PRO TTP – do chráněných území

Luční směs bez festulolií a tetraploidů

Doba využívání: vytrvalá luční směs,
na 5 a více užitkových let

Termíny výsev
- na jaře do kr
jednoletého,
- v srpnu do po
bez krycí plo

Název směsi	Složení směsi			dopor.
	druh	odrůda	%	výsev
Luční směs speciální bez Fl a tetraploidů do chráněných území	<i>Bojínek luční</i>	Cavalet, Lema	20	31kg/ha
	<i>Jílek vytrvalý (2n)</i>	Donner	13	
	<i>Kostřava červená</i>	Gondolin	5	
	<i>Lipnice luční</i>	Balin	10	
	<i>Psárka luční</i>	Vulpina	10	
	<i>Jetel luční</i>	Callisto/Elara	17	
	<i>kostřava luční</i>	Hyperbola, Kolumbus	20	
	<i>Štírovník růžkatý</i>	Leo	2	
	<i>Jetel plazivý</i>	Rivendel	3	

SMĚSI PRO TTP – do chráněných území

Pastevní směs bez festulolií a tetraploidů

Doba využívání: dočasná luční směs,
na 5 užitkových let

Název směsi

Termíny v

- na jaře
- jednolet
- v srpnu
- bez kryc

**Pastevní směs
speciální**

bez Fl a tetraploidů
do chráněných úze

-
- **Význam jetelovin trochu stoupl s chystajícím se rozšířením „ekologizace“**
  - **Udržet jeteloviny v porostu v potřebném zastoupení platilo vždy, ale s relativně levnými dusíkatými hnojivy to mnohde tak nepálilo**
  - **V TTP tím nosným druhem bude jetel luční, ale také štírovník, popř. tolice nebo jetel zvrhlý ve vlhkých loukách.**

- **Jetel plazivý přes řadu přínosných vlastností musí být v porostu udržován na velmi nízkém zastoupení – důležité je nedovolit jeho rozšíření !**
- Je světlomilný – tedy zastíněním při střídavém využívání pastviny se jeho dominance v pastevním porostu potlačí.

Zimní pastva

- Luční porosty s převahou kostřavovitých festulolií
- Množitelské porosty nejen kostřavovitých festulolií

Porosty se připravují v létě:

- Osekání případného strniště
- Přihnojení
- (oplocení, zajištění závětrí a suchého lože pro zvířata)
- Po ukončení pastvy ihned osekát (rozetřít výkaly)

Ivan Houdek

šlechtitelská stanice
DLF Seeds, s.r.o.
Hladké Životice

ih@dlf.com
www.dlf.cz